

VAIKO PEDAGOGINIS PSICHOLOGINIS VERTINIMAS: PAGRĮSTŲ SPRENDIMŲ LINK



Lietuvos įtraukties
švietime centras

įtrauktis

Mieli švietimo bendruomenės nariai,

Lietuvos įtraukties švietime centras 2026 metais pradėjo trečiuosius savo veiklos metus. Dvejus metus plėtėme savo paslaugų tinklą, kūrėme metodinę medžiagą, konsultavome švietimo bendruomenę ir organizavome kvalifikacijos tobulinimo renginius – tai pamažu padeda keisti Lietuvos švietimo sistemai. Šiais metais skirsime ypatingą dėmesį mokyklų Vaiko gerovės komisijų veiklai stiprinti vaiko pedagoginio psichologinio vertinimo (toliau – Vertinimas) aspektu.



Visi vaikai į švietimo įstaigą ateina su skirtingomis patirtimis, gebėjimais ir poreikiais. Todėl ugdymo procesą organizuojame taip, kad kiekvienam vaikui būtų užtikrinta saugi, jo poreikius atitinkanti ir palaikanti ugdymo(si) aplinka.

Norint užtikrinti tinkamą pagalbą ir įtrauktį kiekvienam vaikui, labai svarbu laiku pastebėti vaiko patiriamus sunkumus ir tiksliai nustatyti juos sukeliančias priežastis. Vaiko Vertinimas kaip tik ir padeda atsakyti į šiuos klausimus. Jo tikslas – pažinti vaiko raidos lygį, individualius gebėjimus, stiprybes ir ugdymosi ypatumus ir, remiantis šiuo pažinimu, skirti vaikui reikalingą švietimo pagalbą bei ugdymo pritaikymo būdus.

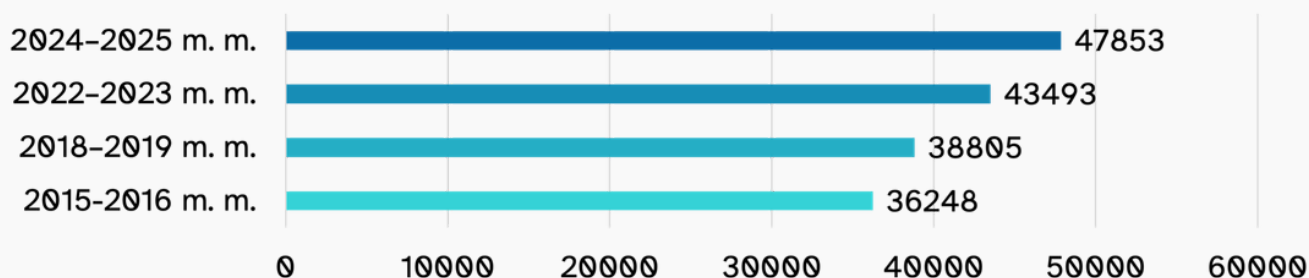
Tik visų vaiko ugdyme dalyvaujančių pusių – mokyklos bendruomenės, švietimo pagalbos specialistų, šeimos ir paties vaiko supratimas apie poreikius, laiku priimami sprendimai ir nuoseklus darbas užtikrina, kad pagalba pasiektų tuos, kuriems jos labiausiai reikia.

Noriu padėkoti Jums už kasdienį darbą su vaikais, dėmesį jų individualiems poreikiams ir pastangas kurti mokymosi aplinką, kurioje kiekvienas vaikas gali jaustis saugus ir pastebėtas. Tikiu, kad šis laiškas bus naudingas planuojant ir organizuojant pedagoginių psichologinių vertinimų procesus Jūsų įstaigose.

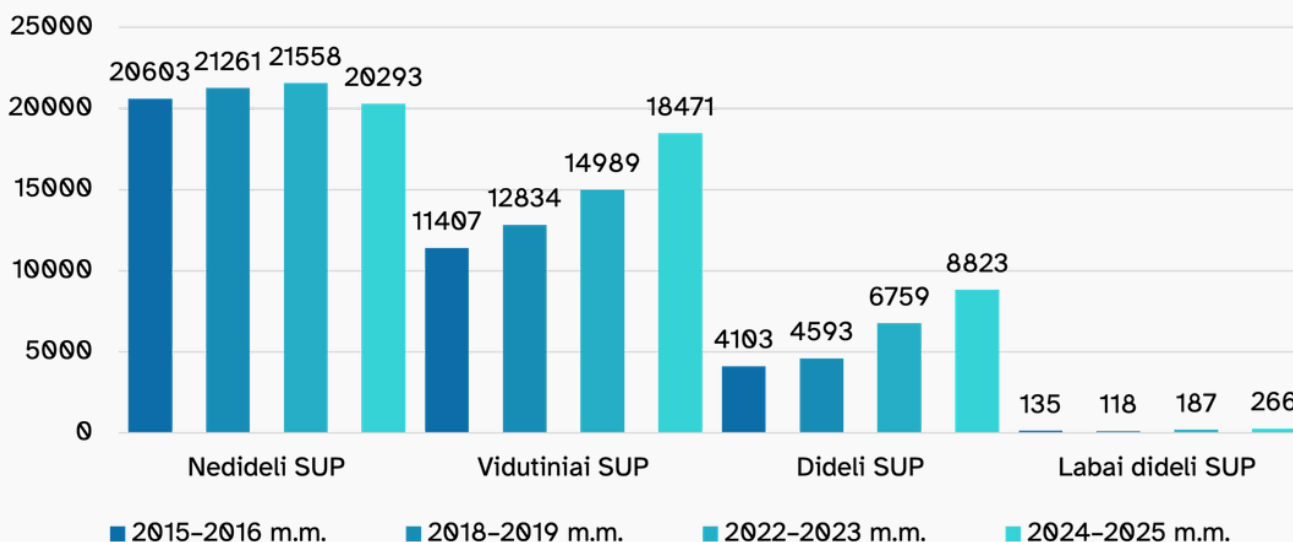
*Sandra Valantiejienė
Lietuvos įtraukties švietime centro direktorė*

VAIKŲ PEDAGOGINIS PSICHOLOGINIS VERTINIMAS LIETUVOJE

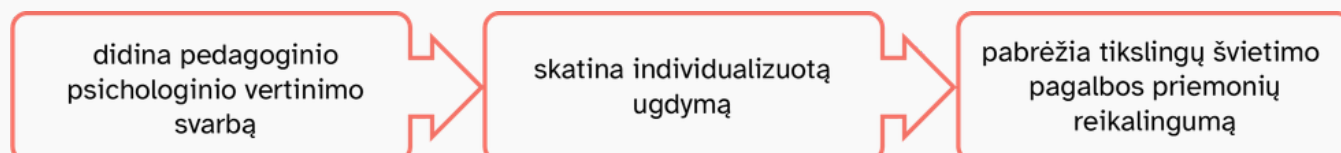
Per paskutinį dešimtmetį Lietuvoje bendrojo ugdymo mokyklų bendrosiose klasėse besimokančių mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau - SUP), skaičius Lietuvoje išaugo maždaug ketvirtadaliu. Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenimis, 2015–2016 m. m. bendrojo ugdymo mokyklų bendrosiose klasėse buvo ugdomi 36 248 SUP turintys mokiniai, o 2024–2025 m. m. – jau 47 853.



Vadinasi, vienas iš septynių besimokančiųjų Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose turi SUP. Daugiausiai vaikų patenka į nedidelių SUP grupę, mažiausiai – į labai didelių SUP grupę, tačiau pastebima, kad vaikų daugėja visose grupėse.

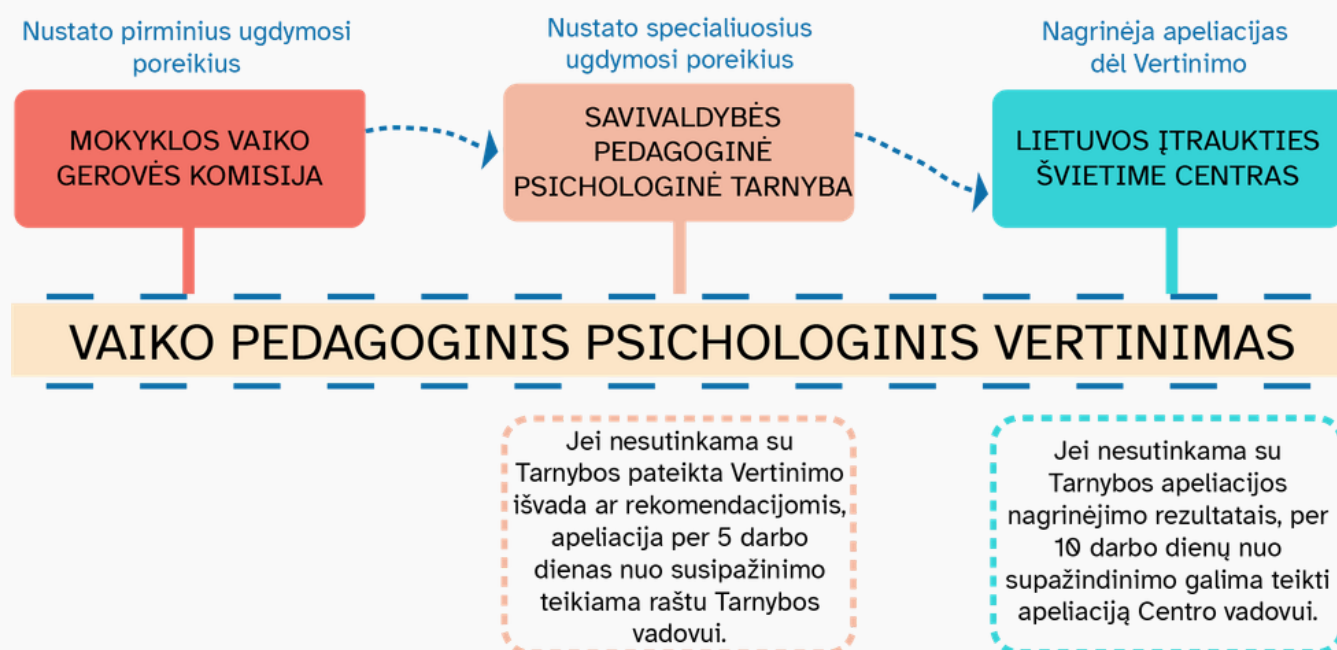


Šis nuoseklus SUP turinčių mokinių skaičiaus bendrosiose klasėse augimas:



Vaiko Vertinimą Lietuvoje reglamentuoja Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos [aprašas](#), patvirtintas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-928. Aprašas orientuotas į mokinio poreikius atliepiantį vertinimą, glaudesnį bendradarbiavimą tarp mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokyklos vaiko gerovės komisijos (toliau – Komisija) ir pedagoginės psichologinės tarnybos (toliau – Tarnyba).

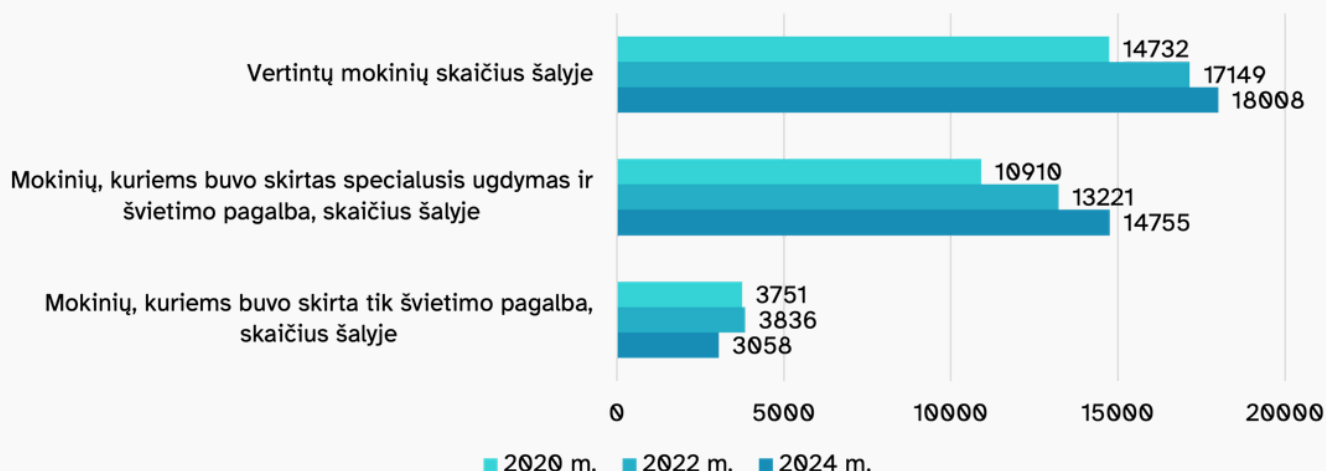
Kai vaikas turi sunkumų mokykloje, Komisija atlieka pirminį poreikių vertinimą, mokyklos vadovas skiria ugdymosi poreikius ir švietimo pagalbą. Jei su teikiama pagalba nepasiekiami rezultatai – vaikas siunčiamas į Tarnybą dėl SUP vertinimo:



Veiksmingam ir tiksliam vaiko ugdymosi poreikių vertinimui reikalinga švietimo pagalbos specialistų komanda, kuri svarbi ne tik vertinimo procese, bet ir įgyvendinant pateiktas rekomendacijas. Remiantis Lietuvos įtraukties švietime centro atlikto tyrimo duomenimis, net ir įvertinus vaiką, mokykloms kyla sunkumų taikant Tarnybos pateiktas rekomendacijas. Viena iš priežasčių yra švietimo pagalbos specialistų trūkumas. Tokią priežastį nurodė net 73 proc. iš 369 ugdymo įstaigų.

Lietuvoje 2025 metais veikė 53 [Tarnybos](#). Lietuvos įtraukties švietime centras kiekvienais metais atlieka jų veiklos [stebėseną](#). 2024 m. Tarnybų specialistai šalyje įvertino 18 008 vaikus arba 3,7 proc. visų ugdytų mokinių (palyginti 2020 m. – 3,1 proc.). Daugumai vertintų vaikų skirtas ugdymo pritaikymas kartu su švietimo pagalba – 2024 m. tokių mokinių buvo 14 755 arba 3,1 proc. (2020 m. – 2,3 proc.) iš visų ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų ugdytų vaikų. Tais pačiais metais tik švietimo pagalba buvo skirta 3058 arba 0,7 proc. visų mokinių.

Kartais po SUP vertinimo Tarnyboje neskiriamas nei ugdymo pritaikymas, nei švietimo pagalba. 2024 m. tokių mokinių skaičius buvo tik 169.



VERTINIMO KOKYBĖ – PRIELAIDA TIKSLINGAI ŠVIETIMO PAGALBAI

Atliekant Vertinimą dėmesio centre yra vaikas, o Vertinimo kokybė užtikrinama tik tada, kai viso proceso metu bendradarbiauja tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai, Komisija, Tarnyba ir pats vaikas. Mokyklos bendruomenei tenka itin svarbus vaidmuo Vertinimo procese, nes jis inicijuojamas mokykloje. Čia pradedamas kurti bendradarbiaujantis tėvų (globėjų, rūpintojų), vaiko ir Vertinimą atliekančių specialistų ryšys, kuris sudaro prielaidas vaikui įsitraukti, pasitikėti ir įgyti motyvacijos dalyvauti Vertinimo procese.

Mokytojų surinkta ir pateikta informacija ne tik padeda geriau suprasti mokinio patiriamus sunkumus, jų priežastis, bet ir prisideda parenkant tinkamiausius ugdymo ir švietimo pagalbos būdus. Komisijos specialistų atlikto Vertinimo rezultatai ir išvalgos sudaro pagrindą SUP vertinimui, atliekamam Tarnyboje.



Mokykla yra lygiavertė viso Vertinimo proceso dalyvė: jos specialistų išsilavinimas ir kompetencijos nesiskiria nuo Tarnybos specialistų, o pažįstama aplinka vaikui sumažina nerimą ir užtikrina gerovę, leidžia atskleisti visą jo potencialą. Tarnybos specialistai, remdamiesi visa prieš tai surinkta informacija, gali priimti galutinį sprendimą dėl vaiko SUP lygio, ugdymo pritaikymo ir reikalingos švietimo pagalbos skyrimo.

LIETUVOS ĮTRAUKTIES ŠVIETIME CENTRO INDĖLIS Į VERTINIMO KOKYBĘ

Lietuvos įtraukties švietime centras svariai prisideda prie kokybiško Vertinimo proceso užtikrinimo tobulindami švietimo pagalbos specialistų kompetencijas, aprūpindami specialistus Vertinimui reikalingais testais, šviesdami ir konsultuodami tėvus (globėjus, rūpintojus), mokytojus. Centre vykdomi švietimo pagalbos specialistų Vertinimo kompetencijas stiprinantys mokymai ir konsultacijos.

Lietuvos įtraukties švietime centras taip pat platina švietimo pagalbos specialistams skirtus instrumentus. Lietuvos įtraukties švietime centro interneto puslapyje galite įsigyti [testų protokolų](#).

Vertinimo procesas gali atrodyti painus, todėl siekiant palengvinti tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimą, Lietuvos įtraukties švietime centras parengė informacinę medžiagą tėvams (globėjams, rūpintojams):

- [Mokinio ugdymosi poreikių vertinimo eiga](#)
- [Kad vaikui sektųsi: apie ugdymosi poreikių pažinimą](#)
- [Kaip parengti vaiką pedagoginiam psichologiniam vertinimui?](#)
- [Kaip parengti vaiką pedagoginiam psichologiniam vertinimui? \(video\)](#)

Siekdami padėti mokyklose dirbantiems švietimo pagalbos specialistams vertinti vaikų ugdymosi poreikis, Lietuvos įtraukties švietime centro specialistai parengė leidinį „[Stebėjimo metodo taikymas pedagoginio psichologinio vertinimo procese](#)“.

Leidinyje išsamiai pristatomas stebėjimo metodas, jo taikymo galimybės pedagoginio psichologinio vertinimo metu, pateikiami teoriniai pagrindai, praktiniai pavyzdžiai bei stebėjimo protokolų pavyzdžiai, padedantys šį metodą taikyti nuosekliai ir profesionaliai. 2026 metais taip pat bus organizuojami mokymai praktiškai taikyti stebėjimo metodą Vertinimo [procesu](#).



LIETUVOS ĮTRAUKTIES ŠVIETIME CENTRO 2025 M. VEIKLOS REZULTATAI

2025 m. Lietuvos įtraukties švietime centro teikiama pagalba pasinaudojo 28 proc. Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų (94 mobilios metodinės pagalbos grupės, konsultuoti 1311 pedagogai ir specialistai).

Pagalba pasinaudojo 100 proc. pedagoginių psichologinių tarnybų (5 metodinės dienos, 8 atvejų aptarimai, 5 supervizijos, 31 konsultacija, 3 mobilios grupės; konsultuoti 182 specialistai), 100 proc. regioninių specialiojo ugdymo centrų (7 metodinės dienos, 5 atvejų aptarimai; konsultuoti 95 specialistai).

28%

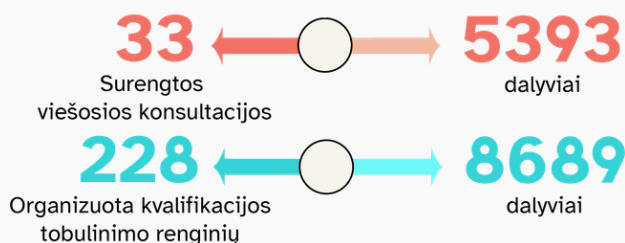
Bendrojo ugdymo mokyklų

100%

Pedagoginių psichologinių tarnybų

100%

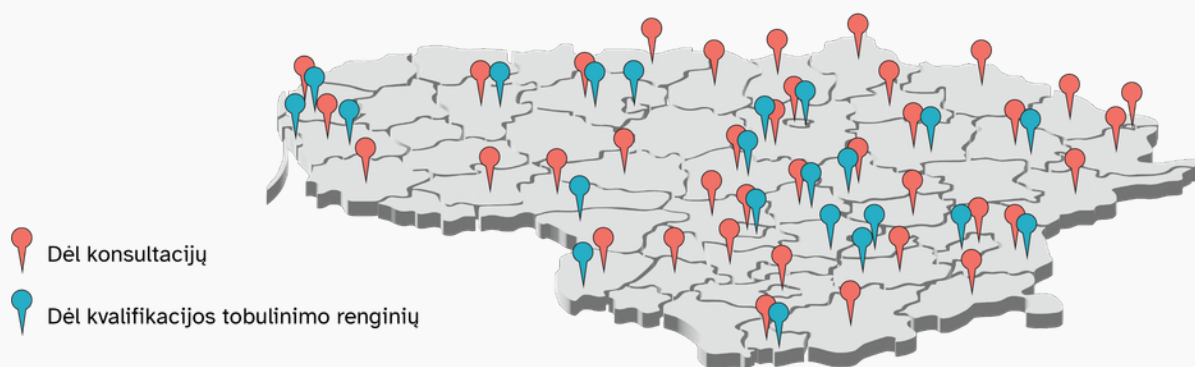
Regioninių specialiojo ugdymo centrų



Surengtos 33 viešosios konsultacijos, surganizuoti 228 kvalifikacijos tobulinimo renginiai (diskusijos, diskusijų grupės, gerosios patirties sklaidos renginiai, konferencijos, metodinės dienos, mokymai, paskaitos, seminarai).

Dėl konsultacijų buvo kreiptasi iš Alytaus, Anykščių, Biržų, Druskininkų, Ignalinos, Jonavos, Joniškio, Jurbarko, Kauno, Kauno r., Kėdainių r., Klaipėdos r., Kretingos, Kupiškio, Marijampolės, Pakruojo, Panevėžio, Panevėžio r., Pasvalio, Prienų, Raseinių, Rokiškio, Šalčininkų, Šiaulių r., Širvintų, Šilutės, Švenčionių, Tauragės, Telšių, Trakų, Ukmergės, Utenos, Varėnos, Vilniaus, Vilniaus r., Vilkaviškio, Visagino, Zarasų savivaldybių.

Dėl kvalifikacijos tobulinimo renginių buvo kreiptasi iš Anykščių, Druskininkų, Elektrėnų, Jonavos, Kauno, Kaišiadorių, Kėdainių, Klaipėdos, Klaipėdos r., Kretingos, Panevėžio, Panevėžio r., Šakių, Šiaulių, Šiaulių r., Telšių, Trakų, Vilniaus, Vilniaus r., Vilkaviškio, Ukmergės, Utenos savivaldybių.



Lietuvos įtraukties švietime centro specialistai Centro patalpose pagalbą teikė 403 vaikams ir 192 tėvams (globėjams, rūpintojams). Jiems buvo organizuoti individualūs ir grupiniai užsiėmimai bei specialistų konsultacijos.

2025 metais Lietuvos įtraukties švietime centras nuosekliai stiprino įtrauktį švietimo sistemoje, įgyvendindamas reikšmingas iniciatyvas ir projektus. Sklandžiai vykdyta informacinė sklaida: skaitytas 61 pranešimas nacionalinėse ir regioninėse konferencijose, parengta 11 rekomendacijų, organizuoti 6 tyrimai ir apklausos, didelis dėmesys skirtas tarptautinei profesinei raidai: vyкта į 6 stažuotes, 4 pažintinius vizitus, 10 misijų, dalyvauta 2 parodose ir 8 tarptautinėse konferencijose.



Skaitytas pranešimas

61



Rekomendacijų

11



Tyrimai ir apklausos

6



Partnerystės ES projektuose

2



ES projektai

2



Tarptautinių kvalifikacijos tobulinimo vizitų

30

Tarptautinė partnerystė buvo stiprinama dalyvaujant Europos specialiojo ir įtraukiojo ugdymo plėtros agentūros veiklose, Europos Sąjungos INTERREG programos „HARMONY“ projekte. Patvirtinta narystė ir pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su PBIS (Positive Behavioral Interventions and Supports) centru. Tęsti 2 ESF projektai: „Įtraukties švietime stiprinimas (PASTIPRA)“ (Nr. 10-054-P-0002) ir „Mokymasis įtraukčiai“ (Nr.10-055-P-0001). Sėkmingai vystyti partnerystės projektai ESF „Įtraukiojo ugdymo ir STEAM skatinimas miesto ir kaimo mokyklose“ (Nr. KG 21 NDICI OT 01 24)“ ir „Profesinis ugdymas-prieinamas visiems!“ (Nr. 10-020-P-0001).

Lietuvos įtraukties švietime centro specialistai palaiko glaudų ryšį su Lietuvos švietimo bendruomene, skatina kreiptis iškilus klausimams ir aktyviai naudotis laisvai prieinamais metodiniais leidiniais, galinčiais papildyti ar palengvinti ugdymosi procesą:

Klasės elgesio valdymo žemėlapis

Mokymosi aplinka

Klasės susitarimai

Mokymo(si) aplinkos pritaikymas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių

Sensorinė integracija ir sensorinės pertraukos organizavimo gairės pedagogams

Pozityvaus elgesio palaikymo ir intervencijų sistemos I pakopa. Bendravimo kultūra ir pagarbi sąveika: strategijos mokytojui

Simbolių rinkiniai pedagogams, dirbantiems su vaikais, turinčiais autizmo spektro sutrikimų

Pasiruošimas laboratoriniam darbui

Mokinio sėkmės link: pagalbos galimybės rašymo sutrikimą turintiems mokiniams

Mokinio sėkmės link: pagalbos galimybės bendrųjų mokymosi sutrikimų turintiems mokiniams

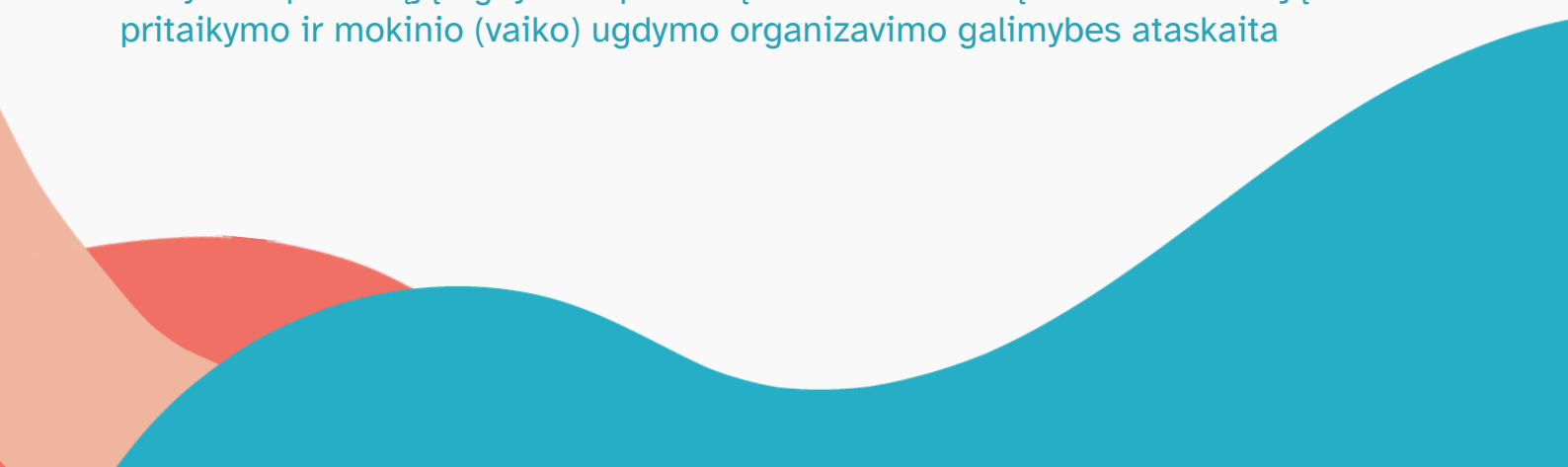
Agresyvus 15-18 metų paauglių elgesys mokykloje: reagavimo ir pagalbos gairės

Lietuvos įtraukties švietime centro interneto svetainėje taip pat galima rasti detalią informaciją apie atliktų apklausų ir tyrimų rezultatus:

Vaikų balsas: progimnazijos mokinių įtraukiojo ugdymo patirtys

Pedagogų, dirbančių su mokiniais, turinčiais intelekto sutrikimą, apklausos apibendrinimas

Vaiko gerovės komisijų pirmininkų apklausos apie pedagoginės psichologinės tarnybos specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo išvadų ir rekomendacijų pritaikymo ir mokinio (vaiko) ugdymo organizavimo galimybes ataskaita



Praėjusiais metais Lietuvos įtraukties švietime centro veikla apėmė platų švietimo bendruomenės spektrą – nuo bendrojo ugdymo mokyklų ir švietimo pagalbos institucijų iki vaikų ir jų šeimų. Metodinė, konsultacinė ir tiesioginė pagalba buvo teikiama įvairiomis formomis, stiprinant specialistų kompetencijas, telkiant bendruomenes ir kuriant sąlygas vaikų poreikiams geriau atliepti. Ši patirtis aiškiai parodė, kad nuoseklus, į dialogą ir bendradarbiavimą orientuotas darbas lemia realius pokyčius.

Esame įsipareigoję ir toliau kryptingai tęsti veiklą, tad ieškosime sprendimų, kurie padėtų kurti dar atviresnę, įtraukesnę ir vaikui palankią švietimo sistemą Lietuvoje.

Ačiū, kad šiame iššūkių kupiname kelyje esate kartu.

Sandra Valantiejiene

Įtraukties švietime centro direktorė

***„Kiekvienas vaikas turi skirtingą mokymosi būdą ir tempą.
Kiekvienas vaikas yra unikalus – jis ne tik geba mokytis, bet ir
geba pasiekti sėkmę.“***

Robert John Meehan



Lietuvos įtraukties
švietime centras

įtrauktis